

MAASEUTUHALLINTO UUDISTUU KUNNISSA

Euroopan yhteisön rahoittamien viljelijätukien hallinto- ja valvontajärjestelmää valvovat toimielimet ovat pitäneet Suomen maataloustukihallinnon mallia ongelmallisena. Perusteena on ollut maksajaviraston sitovan ohjauksvallan puuttuminen. Myös todentamisviranomaisena toiminut tilintarkastusyhteisö on edellyttänyt, että maa- ja metsätalousministeriö ja Maaseutuvirasto selvittävät hallinnon kehittämismahdollisuudet.

Asiaa selvittänyt työryhmä esitti muutoksia tukihallinnon järjestämiseen. Komissio tarkastuksessaan vuonna 2008 edellytti, että organisointia koskevat päätelmät on toteutettava viipymättä ja toimenpiteet on aloitettava.

Maaseutuhallinnon toimintaympäristö muuttuu tilojen rakennekehityksen ja kuntien palvelu- ja rakenneuudistuksen takia. Uudistuksella pyritään vastaamaan toimintaympäristön muutoksen tuomiin haasteisiin. Kunnat ovat hoitaneet tehtävät asianmukaisesti, mutta nykyjärjestelmä ei vastaa EU-lainsäädännön hallinto- ja valvontajärjestelmälle asettamia vaatimuksia. Kyse ei siis ole yksittäisistä virheistä ja niiden oikaisusta vaan EU:n varojen asianmukaisen hallinnon takeista.

Tavoitteena on

- Turvata EU-lainsäädännön vaatimusten täyttyminen, kehittää maaseutuhallinnon tehtävien hoitoa kunnissa ja mukauttaa hallintoa toimintaympäristön muutoksiin.
- Koota maaseutuhallinnon tehtävät suurempiin yksiköihin hallitulla ja samalla tehokkaalla tavalla.
- Turvata myös muiden tehtävien (sato-, tulva-, riistavahinko, eläinrekisteriasiat ja hukkakauran torjunta ym.) hoito.
- Turvata maaseutuhallinnon palveluiden kohtuullinen saavutettavuus erilaisissa maantieteellisissä, kulttuurisissa tai maataloustuotannon olosuhteissa.
- Parantaa tehtäviä hoitavien yksiköiden ohjausta.

Toiminnallinen hallintoyksikkö

Toiminnalliseksi hallintoyksiköksi katsotaan alue, jossa toimii vähintään 800 tukihakemuksen tehnyttä maatalousyrittäjää. Tehtäviä tekee yhteisen johdon alaisuudessa vähintään 5 viranhaltijaa tai toimihenkilöä, joista yksi päätoimisesti hoitaa maaseutuhallinnon tehtäviä ja johtaa yksikköä. Muiden ei päätoimisesti tarvitse tehdä maaseutuhallinnon tehtäviä. Jos nämä vaatimukset eivät täyty, kunnan tulee liittyä yhteistoiminta-alueeseen.

Viiden henkilön tarve tulee hakemuksen käsittelyn, sitoumuskäsittelyn ja maksajaviranomais- sekä takaisinperintätehtävien eriyttämisestä.

Toiminta-alueen saaristoisuus, pitkät etäisyydet Lapissa ja Kainuussa sekä kielellisten oikeuksien turvaaminen ovat syitä, joiden perusteella voidaan poiketa sekä henkilöstö- että tilamäärässä. Lisäksi vakiintuneet asiointisuunnat/palvelukokonaisuudet, vakiintunut yhteistyö maaseutuhallinnon järjestämisessä tai erityiset maantieteelliset seikat voivat antaa syyn poiketa tilamäärästä. MMM antaa kunnalle hakemuksesta sitovan ennakkotiedon siitä, voidaanko alueella soveltaa jotain edellä kuvattua poikkeusta.

Jos kunta ei ole tehnyt päätöstä yhteistoiminta-alueeseen liittymisestä tai esittänyt perusteita, joilla velvollisuutta yhteistoimintaan ei ole, valtioneuvostolle syntyy päätöksentekooikeus kunnan kuulumisesta johonkin yhteistoiminta-alueeseen.

Viiden henkilön tarve tulee hakemuksen käsittelyn, sitoumuskäsittelyn ja maksajaviranomais- sekä takaisinperintätehtävien eriyttämisestä.

Toteutusvaihtoehdot

Jos kunta täyttää toiminnallisen kokonaisuuden ehdot, se voi hoitaa tehtävät yksin.

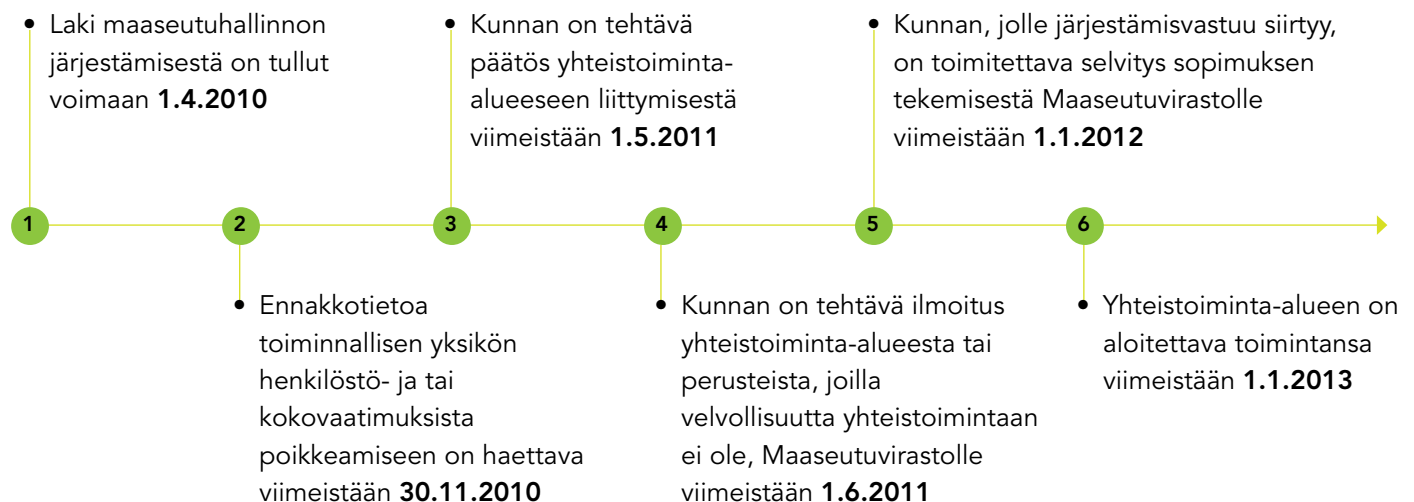
Jos kunta ei täytä ehtoja, kunnat muodostavat maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueita siten, että:

a. Yksi kunta vastaa sopimuksen perusteella maaseutuhallinnon järjestämisestä usean kunnan alueella.

b. Yksi kunta vastaa sopimuksen perusteella maaseutuhallinnon järjestämisestä usean kunnan alueella ja tehtävien hoitamiseksi perustetaan kuntien yhteinen toimielin.

c. Kuntien perustama kuntayhtymä vastaa maaseutuhallinnon järjestämisestä usean kunnan alueella.

Kuntien maaseutuhallinnon järjestämisen aikataulu

Miten hallinnon uudistamista tuetaan?

Yhteistoiminta-alueiden muodostamista tukemaan Maaseutuvirastossa on perustettu tukiryhmä, jossa ovat edustettuina Mavi, MMM, ELY-keskus, Kuntaliitto, maaseutuverkosto ja kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset. Maaseutuvirastossa on tukihenkilö ja ELY-keskuksiin on perustettu tukihenkilöverkosto.

Tukihenkilöiden keskeisenä tehtävänä on kartoittaa tuen tarvetta, koota hyviä käytäntöjä, järjestää koulutusta ja tiedotusta sekä vastata yhteistoiminta-alueiden muodostamisessa esiin nousseisiin kysymyksiin. Kunta tekee päätöksen siitä, minkä kunnan kanssa se muodostaa yhteistoiminta-alueen. Siihen tukihenkilöt eivät ota kantaa.

Lisätietoa yhteistoiminta-alueiden muodostamisesta ja ELY-keskusten tukihenkilöt löytyvät Kuntaliiton ja Maaseutuviraston internet-sivustoilta www.kunnat.net ja www.mavi.fi.

Kysymyksiin vastaavat ja lisätietoja antavat Maaseutuviraston aluekehittämisspäällikkö Heikki Lintala (puh. 040 512 0524, etunimi.sukunimi@mavi.fi) sekä oman alueen ELY-keskus.

MAASEUTUHALLINTO UUDISTUU KUNNISSA